

5. Крючкова І. В. **Концепція державної програми підвищення конкурентоспроможності національної економіки на 2007–2015 роки** / І. В. Крючкова. – К. : ДУ «Інститут економіки та прогнозування» НАН України, 2007. – 51 с.

Рецензент: д.е.н., професор Павлов В. І.

УДК 330.526.5(477.82)

О. В. ГІСЮК
І. П. ЛІПОВСЬКИЙ

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Стаття присвячена дослідженню процесів приватизації державного майна на регіональному рівні. Розглянуті аспекти приватизації державного майна, фінансові результати приватизації, управління державним майном, оренда державного майна, контроль за виконанням умов договорів купівлі – продажу об'єктів та аналіз результатів виконання покупцями взятих зобов'язань.

The article deals with the privatization of state property at the regional level. The aspects of privatization of state property, result of privatization of state property, state property lease, control of performance of the contract - the sale of objects and perform analysis of customer commitments.

Ключові слова: держава, державне майно, ефективність, приватизація, управління, процес.

Приватизація держмайна стала одним з наріжних каменів соціально – економічних реформ в Україні. Її роль у формуванні підвалин ринкової економіки, створенні критичної маси ефективних приватних власників є незаперечною. Проте завдання приватизації досить часто звужуються до суто фіскальних, а непослідовність і

© Гісюк О. В. - асистент Національного університету водного господарства та природокористування;

© Ліповський І. П. - здобувач Національного університету водного господарства та природокористування

непрозорість приватизаційних процесів, їх значна політизація надають підґрунтя для неоднозначної оцінки з боку експертів, політиків, представників громадянського суспільства, створюють передумови для політичного протистояння, що, зрештою, перешкоджає формуванню коректної приватизаційної стратегії.

В Україні досі не склалася ефективна інституційна система, яка б забезпечувала оптимальне використання національного економічного потенціалу та могла б стати основою суспільного консенсусу щодо стратегічних завдань соціально – економічного розвитку. Це значною мірою змарнувало потенціал інвестиційної привабливості, закладений демократичним оновленням української держави.

Проблемою дослідження процесів приватизації державного майна займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені як С.Н. Баліна, І.В. Бандурка, О.М. Бандурка, О. М. Бірюков, Т.В. Боднар, Г. Бонненберг, М. Брендан, Г. В. Виноградова, Ч. Вьюлстек, В.Г. Гринчук, Н.С. Демченко, О.В. Дзера, М.В. Довбенко, А.С. Довгерт, Дж.С. Ерл, І. О. Жадан, Н.С. Кузнецова, І.М. Кучеренко, В.В. Лавриненко, В.В. Луць, В.А. Нагорняк, В.І. Павлов, О.Й. Пасхавер, С. І. Пересунько, О.А. Підопригора, А.К. Покритан та ін.

Метою статті є дослідження процесів приватизації державного майна на регіональному рівні.

Відповідно до визначеної мети, передбачається вирішення таких завдань: дослідити ефективність приватизації державного майна в Україні на регіональному рівні на сучасному етапі у контексті забезпечення ефективності управління державними корпоративними правами; визначити правові засади приватизації державного майна в Україні; визначити роль і місце держави в системі майнових відносин; з'ясувати сутність управління державним майном.

Основні результати досліджень. Діяльність регіонального відділення ФДМУ по Волинській області націлена на забезпечення надходження коштів до Державного бюджету України від приватизації та оренди державного майна, створення умов для підвищення результатів діяльності підприємства, ефективне управління корпоративними правами держави у акціонерних товариствах та державним майном, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, створених при приватизації.

Приватизація державного майна. Відповідно до плану – графіка очікуваного надходження у 2013 році грошових коштів від продажу об'єктів приватизації державної власності груп А, Д, Ж, у тому числі разом із земельними ділянками, затвердженого наказом ФДМУ від 31.01.2013 №128.

Регіональному відділенню встановлено завдання по надходженню коштів від приватизації об'єктів державної власності, у тому числі разом із земельними ділянками в сумі 225,00 тис. грн.

За результатами діяльності регіонального відділення до державного бюджету від приватизації об'єктів державної власності надійшло 43,1 тис.грн., виконання плану становить 19,2%. Продано об'єкт державної власності групи А - група інвентарних об'єктів: будівля трансформаторної підстанції площею 42,5 кв.м (реєстровий №5487716.1.ААВААИ058), естакада довжиною 15м (реєстровий №5487716.2.ААВААИ059), огорожа із бетонних плит у кількості 115 блоків довжиною 345м (реєстровий №5487716.3.ААВААИ060), за адресою: Волинська обл., м.Камінь-Каширський, вул.Перше Травня, 66. Ціна продажу об'єкта приватизації - 43,1 тис. грн.

Протягом звітного періоду регіональне відділення двічі виставляло до продажу пакет акцій у розмірі 50,005% статутного капіталу ВАТ “Оснастка” (публікація про умови проведення конкурсу у додатку до “Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію” – “Відомості приватизації” 20.03.2013 та 15.05.2013), які не відбулися за відсутності заяв від потенційних покупців. Дане акціонерне товариство за окремими групами продукції за дослідженнями Антимонопольного комітету України у 2000 році займає монопольне становище на загальнодержавному ринку. Початкова ціна пакета для повторного продажу на конкурсі становила 36900 тис. грн.

Підготовлено до продажу наступні об'єкти державної власності групи А:

- будівля компресорного цеху ліквідованої газокompресорної станції (ГКС- 3) загальною площею 1721,3 кв.м, що знаходиться на балансі ТОВ “Базальт” (разом із земельною ділянкою), за адресою: Волинська обл., Ратнівський р-н, смт. Ратне, вул. Шевченка, 57;

- частина будівлі інженерно-побутового корпусу загальною площею 1561,2 кв.м, а саме: приміщення №71 (сходова клітка площею 18,5 кв.м на 1-му поверсі), №72 (частина коридору площею 7,8 кв.м на 1-му поверсі), №73 (приміщення площею 5,5 кв.м на 1-му поверсі), №74 (приміщення площею 11,1 кв.м на 1-му поверсі), приміщення №92 (сходова клітка площею 3,7 кв.м на 2-му поверсі), а також приміщення №№120-162 (площа 3-го, 4-го, 5-го поверхів - 1514,6 кв.м), за адресою: 45200, Волинська обл., м. Ківерці, вул. Грушевського, 26;

- об'єкт групи Д - двоповерховий будинок, за адресою: Волинська обл., м. Нововолинськ, вул. Львівська №10;

- об'єкт групи Е - державна частка у статутному капіталі Спільного підприємства по агропромисловому будівництву "Ратнеагробуд" розміром 19,27%, за адресою: Волинська обл., смт. Ратне, вул. Б. Хмельницького, 98.

Готуються до продажу об'єкти державної власності групи А:

- окреме індивідуально визначене майно - будівля їдальні з магазином "літер А-1" загальною площею 434,6 кв.м та сарай з погребом "літер Б-1" загальною площею 38,7 кв.м (реєстр. №1036709.4.ААБАЛЖ634 (разом із земельною ділянкою), за адресою: Волинська обл., Володимир-Волинський р-н, м. Устилуг, вул. Б. Хмельницького, 33;

- склад для зберігання готової продукції, реєстр. №5383767.1.ААБББК487, площею 484,1 кв. (разом із земельною ділянкою), за адресою: Волинська обл., м. Камінь-Каширський, вул. Ковельська, 114-а та об'єкт державної власності групи Д - двоповерховий будинок (разом із земельною ділянкою), за адресою: Волинська обл., м. Нововолинськ, вул. Львівська, № 14.

Продовжується робота з встановлення наявності та розміру корпоративних прав держави в майні міжгосподарських організацій, заснованих на змішаній формі власності. Протягом звітного періоду відбулося засідання комісій з визначення частки держави у статутному капіталі Рожищенського спеціалізованого лісгосподарського підприємства та Любешівського міжгосподарського комбікормового заводу, складено та підписано акти комісій з визначення частки держави у статутному капіталі юридичної особи, створеної за участю недержавних суб'єктів господарювання.

Управління державним майном. Станом на 01.01.20 14 в управлінні регіонального відділення ФДМУ перебуває 355 об'єктів державного майна, яке під час приватизації не увійшло до статутних капіталів 33 господарських товариств, з них: 3 житлових будинки; 5 нежитлові будівлі; 34 інженерні споруди; 10 споруд цивільної оборони; 2 земельні ділянки із розташованими на них водними об'єктами, 6 об'єктів незавершеного будівництва; 295 інших об'єктів.

Проведено дослідження 352 об'єктів державного майна. У процесі якого виявлено 58 одиниць майна в незадовільному стані. За виявленими порушеннями вживаються заходи щодо їх усунення до балансоутримувачів та до прокуратури області.

За результатами визначення стану збереження майна та прийнятих управлінських рішень, в тому числі у попередні звітні періоди, регіональним відділенням протягом звітного періоду вилучено з Реєстру державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, 22 найменування державного майна. Щодо повернення коштів за державне майно, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств і використовувалося не за призначенням, протягом 2013 року до державного бюджету суб'єктом господарювання перераховано 4248,65 грн.

Протягом звітного періоду поточного року регіональне відділення дозволів на відчуження державного майна не надавало та не погоджувало протоколів аукціонів по відчуженню нерухомого державного майна.

Управління державними корпоративними правами. В управлінні регіонального відділення ФДМУ перебувають п'ять суб'єкти господарювання ВАТ «Володимир-Волинський цукровий завод» (ДКП - 2,85%), СП «Ратнеагробуд» (ДКП - 19,27%), СМП «Володимир-Волинський агробуд» (ДКП - 7,14%), ВАТ «Волтекс» (ДКП - 26,22%), ВАТ «Оснастка» (ДКП - 55,005%).

Згідно з ухвалою господарського суду Волинської області від 26.08.2011 порушено провадження у справі про банкрутство ВАТ «Володимир - Волинський цукровий завод». Кредиторські вимоги регіонального відділення на суму 1118,3 тис. грн. основного боргу та 81,5 тис. грн. пені за державний пакет акцій відповідно до ухвали господарського суду Волинської області від 26.01.2012 затверджено у реєстрі вимог кредиторів. Відповідно до постанови господарського суду

Волинської області від 23.05.2012 припинено процедуру розпорядження майном, ВАТ визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Відповідно до Положення про тимчасову комісію Фонду державного майна України з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат затвердженого наказом ФДМУ від 03.09.2009 № 1399, створено відповідну тимчасову комісію, на засіданні якої щокварталу розглядалися питання про стан справ по банкрутству ВАТ “Володимир-Волинський цукровий завод” та погашення заборгованості за внесками товариства до Пенсійного фонду України.

Відповідно до ВАТ “Волтекс” порушено провадження провадження у справі про банкрутство від 22.05.2006 (справа № 5004/55/12), 30.05.2006 введено розпорядження майном боржника, 16.02.2009 - процедуру санації. Строк санації неодноразово продовжувався. Постановою господарського суду Волинської області від 13.02.2013 процедуру санації припинено, акціонерне товариство визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Щодо ВАТ “Оснастка”, то до нього порушено провадження у справі по банкрутству від 21.08.2004 (справа №1/6У-Б), 14.02.2005 введено розпорядження майном боржника, 18.05.2005 - процедуру санації. Ухвалою господарського суду Волинської області від 28.08.2013 термін санації продовжено до 01.04.2014 року.

Оренда державного майна. Станом на 31.12.2013 діє 356 договорів оренди нерухомого державного майна, з них: 332 договори оренди укладені регіональним відділенням, договори оренди - державними підприємствами (організаціями, установами). Діючі договори оренди цілісних майнових комплексів, їх структурних підрозділів відсутні. За 2013 рік укладено 89 договорів оренди державного нерухомого майна.

Від оренди державного майна за 2013 рік до Державного бюджету України надійшло коштів в сумі 3909,6 тис.грн., в т.ч. по договорах оренди, укладених регіональним відділенням - 3895,8 тис.грн, по договорах оренди державних підприємств (організацій, установ) - 13,8 тис.грн., при плановому завданні згідно наказу ФДМУ від 17.01.2013 № 51 - 3150,00 тис.грн., що становить 124,1 % виконання плану надходжень від

орендної плати до Державного бюджету, доведеного РВ ФДМУ по Волинській області на 2013 рік.

Станом на 31.12.2013 року загальна сума заборгованості з орендної плати по укладених РВ ФДМУ по Волинській області договорах становить - 870,5 тис грн. За 2013 рік несвоєчасне надходження коштів до державного бюджету від орендної плати по діючих договорах оренди нараховано пені – 5,54 тис. грн., сплачено – 6,74 тис. грн..

Управління державною власністю в процесі приватизації. У 2013 році, враховуючи звернення арбітражного керуючого, призначеного ліквідатором у процедурі банкрутства ТзОВ “Ківерцівський механічний завод”, який є орендарем колишнього державного підприємства “Ківерцівський механічний завод”, згідно з договором оренди від 27.03.2007 №370, розірваного за рішенням господарського суду Волинської області від 30.08.2010 по справі № 6/29-91, проводилась інвентаризація майна станом на 31.08.2013 року. Проводились заходи щодо повернення із користування державного майна цілісного – майнового комплексу колишнього ДП “Ківерцівський механічний завод”, 34 одиниць нерухомого майна якого занесено в АС “Юридичні особи”, що обліковується на балансі у ТзОВ “Ківерцівський механічний завод”, який не належить до сфери управління регіонального відділення.

Засобами ІППС “Етап-майно”, до якої занесено у попередні звітні періоди інформація щодо 33 господарських товариств, на балансах яких обліковується 355 об'єктів державного майна, що під час приватизації не увійшли до їх статутних капіталів, та засобами ІППС “ЕТАП –КПД”, до якої включено три суб'єкти господарювання: ВАТ “Володимир-Волинський цукровий завод” (ДКП - 2,85%), СП “Ратнеагробуд” (ДКП – 19,27%), СМП “Володимир – Волинський агробуд” (ДКП – 7,14%) подається інформація до Єдиного реєстру об'єктів державної власності.

Контроль за виконанням умов договорів купівлі – продажу об'єктів та аналіз результатів виконання покупцями взятих зобов'язань. На контролі регіонального відділення станом на 01.01.2013 знаходилось 12 договорів купівлі - продажу, з них пакетів акцій АТ – 1; об'єктів малої приватизації – 3; єдиних майнових комплексів – 1; об'єктів незавершеного будівництва – 7.

Протягом 2013 року на контроль був поставлений договір від 26.06.2013 №574 купівлі-продажу об'єкта державної власності групи А - група інвентарних об'єктів: будівля трансформаторної підстанції площею 42,5 кв. м (реєстровий №5487716.1.ААВААИ058), естакада довжиною 15 м (реєстровий №5487716.2.ААВААИ059), огорожа із бетонних плит у кількості 115 блоків довжиною 345 м (реєстровий №5487716.3.ААВААИ060), за адресою: Волинська обл., м. Камінь - Каширський, вул. Перше Травня, 6б, на земельній ділянці площею 4,7772 га, кадастровий номер 0721410100:01:003:0306.

У звітному періоді підлягало перевірці 11 договорів, фактично перевірено стан виконання умов за 11 договорами. Перевірено стан виконання договорів: всього – 11; об'єктів малої приватизації – 3; єдиних майнових комплексів – 1; об'єктів незавершеного будівництва – 7.

Перевірками виявлено 4 договори, за якими встановлено невиконання умов. Так, покупцем Ліпшою О. Р. згідно з договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва (договір ОНБ від 19.08.2005 № 521 "Кафе в 14 квартирному житловому будинку", договір ОНБ від 19.08.2005 № 522 "Магазин продовольчих товарів першої необхідності в 14 квартирному житловому будинку" і договір ОНБ від 02.11.2005 № 530 "Адмінприміщення в 14 квартирному житловому будинку" за адресою: Волинська обл., м. Луцьк, вул. Гончарівка, 20) та покупцем ТОВ "Продтехоптторг" згідно з договором купівлі-продажу об'єкта незавершеного будівництва від 18.11.2002 № 421 "Дитячий садок-ясла на 330 місць з плавбасейном" за адресою: Волинська обл., м. Нововолинськ, 5 - мікрорайон, не завершено у встановлений строк будівництво об'єктів незавершеного будівництва. По зазначених договорах купівлі-продажу строки завершення будівництва не змінені, оскільки покупцями ТОВ "Продтехоптторг" і Ліпшою О.Р. надано неповний перелік документів.

Продовжувалась позовна робота за придбаний ПП "Ніксервіс" об'єкт аукціону відповідно до договору купівлі-продажу від 19.08.2008 № 556 групи інвентарних об'єктів колишнього в/м № 42 разом із земельною ділянкою, на якій розташований об'єкт приватизації. Господарський суд

Волинської області 16.07.2013 вирішив розірвати договір і стягнути з покупця ПП "Ніксервіс" 1472800 грн. неустойки. Рішення суду набрало законної сили 05.08.2013 і на виконання рішення господарського суду Волинської області судом виданий наказ від 06.08.2013 № 5004/2470/11-1 про примусове виконання рішення. 03.10.2013 подана апеляційна скарга 3-тєю особою на стороні Відповідача. 16.12.2013 постановою Рівненського апеляційного господарського суду апеляційну скаргу задоволено частково. Рішення господарського суду Волинської області від 16.07.2013 по справі №5004/2470/11 - скасовано.

Відділом контролю та аудиту регіонального відділення проводився постійний моніторинг щодо своєчасної сплати покупцями коштів за об'єкти приватизації, а також щомісячної сплати 687,25 грн. з урахуванням індексів інфляції згідно з договором від 11.05.2007 про відшкодування коштів за державне майно АТ "Володимир - Волинське АТП - 10762" (відшкодування збитків нанесених державі). Умови договору виконані в повному обсязі, загальна сума сплати складає 51674,96 грн. з урахуванням індексації. Наказом регіонального відділення від 12.06.2013 №196 виключено з реєстру державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації.

Повне виконання умов встановлене покупцем ТзОВ "Біопаливо-Інвест" за договором від 26.06.2013 №574 купівлі-продажу об'єкта державної власності групи А – група інвентарних об'єктів: будівля трансформаторної підстанції площею 42,5 кв. м (реєстровий №5487716.1.ААВААИ058), естакада довжиною 15 м (реєстровий №5487716.2.ААВААИ059), огорожа із бетонних плит у кількості 115 блоків довжиною 345 м (реєстровий №5487716.3. ААВААИ060), за адресою: Волинська обл., м. Камінь - Каширський, вул. Перше Травня, 66, на земельній ділянці площею 4,7772 га, кадастровий номер 0721410100:01:003:0306. Зазначений договір знятий з контролю відповідно до підсумкового акту перевірки.

Згідно з Протоколом засідання комісії регіонального відділення з питань зняття з контролю договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації від 12.03.2013 знятий з контролю наказом регіонального відділення від 21.03.2013 № 81

договір купівлі-продажу від 19.09.2008 № 557 об'єкта аукціону, у складі об'єкта приватизації (окремого індивідуально визначеного майна - будівлі, споруди) - реєстровані номери недіючої котельні з обладнанням: - котельня р/н № 1036750.5.ААБАЛЖ677 (А-1) площею 338,1 кв. м; - деаератор вакуумний (2 шт.) - р/н № 1036750.5.ААВААИ012; - пальник (2шт.) р/н № 1036750.5.ААВААИ013, який знаходиться за адресою : вул. Луцька, 3, с. Маньків, Локачинський р-н, Волинська обл., разом із земельною ділянкою державної власності на якій розташований об'єкт приватизації.

Фінансові результати приватизації. Загальна сума коштів, що надійшла від приватизації державного майна з початку року, складає 43,1 тис. грн.. (без ПДВ). Уся сума надходжень – грошові кошти від продажу об'єкта приватизації групи А у II кварталі 2013 року. Планові надходження грошових коштів від продажу об'єкта приватизації з початку 2013 року, а саме у II кварталі, складають 40,0 тис. грн., в т.ч. об'єкти групи А–40,0 тис. грн.. Загальна сума податку на додану вартість на ціну продажу об'єкта приватизації, яка надійшла у звітному періоді, складає 8,6 тис. грн..

Бібліографія

1. **Закон України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”** від 23.03.2000 № 1602-III [електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>.

2. **Закон України “Про місцеві державні адміністрації”** від 09.04.1999 № 586 – XIV [електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

3. **Постанова Кабінету Міністрів України “Про розроблення Прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету”** від 26 квітня 2003 року №62.

4. **Програма економічного і соціального розвитку Волинської області на 204 – 2015 роки.**

5. **Приватизація та реприватизація в Україні після “помаранчевої” революції** / О. Й. Пасхавер, Л. Т. Верховодова, К. М. Агеєва. В надзаг.: Центр економічного розвитку. – К. : “Міленіум”, 2006.–106 с.

6. Биков Р.Ю. **Порядок обліку державного майна на регіональному рівні** / Р. Ю. Биков // Наук. вісник Академії муніц. управління: Серія “Управління” [зб. наук. пр.] / [За заг. ред. В. К. Присяжнюка, В. Д. Бакуменка]. Вип. 2 (8). Державне управління та місцеве самоврядування – К. : ВПЦ АМУ, 2009. – С. 340-351.

Рецензент: д.е.н., професор Гринчуцький В.І.

УДК 338

О. В. ЗАЯЧКІВСЬКА
В. М. ДЕМЧУК

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Визначено сутність фінансової безпеки фондового ринку. Розкрито взаємозв'язок рівня безпеки фондового ринку та національної фінансової безпеки. Обґрунтовано напрями підвищення рівня фінансової безпеки фондового ринку.

The essence of financial security stock market. The interrelation of the safety stock market and national financial security. The ways to improve the financial security of the stock market.

Ключові слова: безпека фондового ринку, загрози фінансової безпеки, індикатори стану фінансової безпеки.

В умовах економічних реформ, які відбуваються в Україні, постало питання зростання рівня загроз економічній і, особливо, фінансовій безпеці України. Невирішеність проблем у цій сфері не дозволяє забезпечити відповідний рівень фондового ринку. З огляду на те, що фондовий ринок виконує свої функції тільки номінально, ситуація з його фінансовою безпекою набуває особливої уваги.

© Заячківська О.В. – к.е.н. доцент Національного університету водного господарства та природокористування;

© Демчук В. М. – студент Національного університету водного господарства та природокористування